

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS (ES) 2021/555 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2019 M. LIEPOS 31 D. NUTARIMO NR. 808 „DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS ĮSTATYMĄ“ PAKEITIMO

2021 m. kovo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/555 dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės	Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymas Nr. IX-705 (toliau – Įstatymas) <i>(Pastaba: toliau atitikties lentelėje naudojamas Įstatymo suvestinės redakcijos nuo 2023-04-01 tekstas. Lentelėje, šiame langelyje žemiau, nurodomi Įstatymo pakeitimo įstatymų redakcijos, kuriomis buvo pakeistos atitikties lentelėje nurodytos nuostatos, susijusios su Direktyvos (ES) 2021/555 perkėlimu į nacionalinę teisę).</i> Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 1, 2, 3, 9, 12, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 451, 46 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1740 Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 21, 24, 25, 30, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-283 Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1071 Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 18, 23, 37, 40 ir 42 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas)	Direktyvos perkėlimo (įgyvendinimo) lygis (visiškas, dalinis)
6 straipsnis 1. Nedarant poveikio 3 straipsniui, valstybės narės leidžia įsigyti ir laikyti šaunamuosius ginklus tik tiems asmenims, kurie turi tam tinkamą priežastį ir kurie: <...> b) nekelia grėsmės sau arba kitiems, viešajai tvarkai arba	Įstatymas 17 straipsnis. Teisės įsigyti ir turėti ginklus ir šaudmenis apribojimai 1. Šio įstatymo 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose nurodytų ginklų, B ir C kategorijų ginklų, jų šaudmenų negali įsigyti ir turėti fizinis asmuo: 1) jaunesnis, negu šio įstatymo nustatyto amžiaus; 2) nesantis nepriekaištingos reputacijos; 3) nepateikęs sveikatos patikrinimo išvados, patvirtinančios, kad jis neserga ligomis	Visiškas

visuomenės saugumui. Teistumas už smurtinį tyčinį nusikaltimą yra laikomas tokia grėsme. <...>	ar neturi fizinių trūkumų, dėl kurių asmuo negali įsigyti ar turėti ginklo. Išvados išdavimo data jos pateikimo dieną turi būti ne vėlesnė negu 3 mėnesiai; 4) nenurodęs gyvenamosios vietos; 5) nepateikęs ginklui įsigyti, registruoti reikalingų dokumentų ar informacijos arba pateikęs sąmoningai klaidingus duomenis ar suklastotus dokumentus; 6) neišlaikęs egzamino šio įstatymo nustatytais atvejais; 7) neturintis Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytus reikalavimus atitinkančių sąlygų laikyti ginklą; 8) kuriam dėl ginklo praradimo buvo panaikintas leidimo laikyti ginklus ar leidimo nešiotis ginklus galiojimas ir nuo to laiko nėra praėję 3 metai; 9) gyvenantis kartu su kitais asmenimis, kurie atitinka šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalies nuostatas. Šis punktas netaikomas, jeigu asmuo, norintis įsigyti ginklą ar jį turintis, ginklą įsipareigoja laikyti ar laiko ne savo būste, o Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytus reikalavimus atitinkančiose kitose vietose, turinčiose apibrėžtas ribas; 10) apie kurį policijos įstaiga turi duomenų, kad jis gali kelti arba kelia grėsmę kitų asmenų ar savo gyvybei ar sveikatai, nuosavybei, viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui. Šiuo atveju policijos įstaiga nurodo atsisakymo išduoti leidimą laikyti ginklus, leidimą nešiotis ginklus ar sprendimo panaikinti šių leidimų galiojimą motyvus; 11) apie kurį Valstybės saugumo departamentas turi duomenų, kad jis gali kelti arba kelia grėsmę valstybės saugumui. Šiuos duomenis Valstybės saugumo departamentas perduoda policijos įstaigai. <i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. XIV-973, 2022-03-24, paskelbta TAR 2022-03-30, i. k. 2022-06310 2. Ligų ir fizinių trūkumų, dėl kurių asmuo negali įsigyti ar turėti ginklo, sąrašą nustato sveikatos apsaugos ministras. 3. Fizinių asmenų, norinčių gauti leidimą laikyti ar leidimą nešiotis ginklus, medicininio patikrinimo tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras, suderinęs su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministru. 4. Šio straipsnio 1 dalies 6, 7 ir 9 punktų nuostatos netaikomos asmenims, norintiems įsigyti ir turėti C kategorijos ginklus. 5. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatos netaikomos specialiojo statuso subjektų pareigūnams, profesinės karo tarnybos kariams, kariams savanoriams ir kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams, turintiems teisę tarnybos metu	
--	---	--

	nešiotis šaunamąjį ginklą (pateikiama šio įstatymo 13 straipsnio 9 dalyje nustatyta pažyma) ir norintiems gauti leidimą laikyti ginklus ar leidimą nešiotis ginklus. Šio straipsnio 1 dalies 6 punkto nuostatos netaikomos esamiems (pateikiama šio įstatymo 13 straipsnio 9 dalyje nustatyta pažyma) ir buvusiems specialiojo statuso subjektų pareigūnams, profesinės karo tarnybos kariams, kariams savanoriams ir kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams, norintiems gauti leidimą laikyti ginklus ar leidimą nešiotis ginklus savigynai ir pateikusiems specialiojo statuso subjekto pažymą, patvirtinančią, kad jie turėjo teisę tarnybos metu nešiotis šaunamąjį ginklą. <i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. XIV-283, 2021-04-29, paskelbta TAR 2021-05-04, i. k. 2021-09685 18 straipsnis. Nepriekaištingos reputacijos asmuo 1. Šiame įstatyme nepriekaištingos reputacijos asmeniu laikomas asmuo, kuriam netaikomos šio straipsnio 2 dalies nuostatos. 2. Nepriekaištingos reputacijos asmeniu nelaikomas asmuo: [Pastaba: 18 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktai yra keičiami Įstatymo projektu] 3) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs nusikaltimą, už kurį Baudžiamajame kodekse numatyta didžiausia bausmė viršija 3 metus laisvės atėmimo ir kurį padarė būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, ir po asmens teistumo išnykimo arba panaikinimo nepraėjo 15 metų; 4) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs nusikaltimą, už kurį Baudžiamajame kodekse numatyta didžiausia bausmė viršija 3 metus laisvės atėmimo ir kurį padarė naudodamas sprogmenis, sprogstamąsias medžiagas arba šaunamuosius ginklus, ir po asmens teistumo išnykimo arba panaikinimo nepraėjo 15 metų; 5) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs nusikaltimą, susijusį su disponavimu ginklais, šaudmenimis, sprogmenimis, sprogstamosiomis ar radioaktyviosiomis medžiagomis arba karine įranga, už kurį Baudžiamajame kodekse numatyta didžiausia bausmė viršija 3 metus laisvės atėmimo, ir po asmens teistumo išnykimo arba panaikinimo nepraėjo 15 metų; 6) turintis teistumą dėl Baudžiamajame kodekse nurodyto nusikaltimo ar dėl nusikaltimo pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus, kuris atitinka Baudžiamajame kodekse nurodyto nusikaltimo sudėties požymius;	
--	--	--

	[Pastaba: 18 straipsnio 2 dalies 7 punktas yra keičiamas Įstatymo projektu] 8) per pastaruosius metus įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs baudžiamąjį nusižengimą; [Pastaba: 18 straipsnio 2 dalies 9 punktas yra keičiamas Įstatymo projektu] 10) kuriam Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo nustatyta tvarka taikomi teismo įpareigojimai ar per pastaruosius 5 metus Organizuoto nusikalstamumo prevencijos įstatymo nustatyta tvarka buvo skirtas vienas ar keli teismo įpareigojimai; 11) per metus pakartotinai padarė administracinį nusižengimą, kuriuo buvo šiurkščiai pažeisti medžioklę reglamentuojantys teisės aktai; 12) kuris, būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, per metus pakartotinai padarė teisės pažeidimą; [Pastaba: 18 straipsnio 2 dalies 13 punktas yra keičiamas Įstatymo projektu] <i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. XIV-283, 2021-04-29, paskelbta TAR 2021-05-04, i. k. 2021-09685 Įstatymo projektas 1 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 18 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „1) kuriam įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu už Baudžiamajame kodekse numatyto tyčinio smurtinio nusikaltimo padarymą realiai paskirtos bausmės dydis viršija 6 metus laisvės atėmimo;“. 2. Pakeisti 18 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip: „2) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs tyčinį smurtinį nusikaltimą, už kurį Baudžiamajame kodekse numatyta didžiausia bausmė viršija 3 metus, ir po asmens teistumo išnykimo arba panaikinimo nepraėjo 15 metų;“. 3. Pakeisti 18 straipsnio 2 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip: „7) dėl padarytų šios dalies 2–5 punktuose nurodytų nusikaltimų arba dėl padaryto tyčinio nusikaltimo panaudojant fizinį smurtą ar grasinimus, už kurį Baudžiamajame kodekse numatyta didžiausia bausmė neviršija 3 metų laisvės atėmimo, atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės Baudžiamajame kodekse nustatytais pagrindais ir nuo atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės dienos nepraėjo 3 metai;“	
--	---	--

	4. Pakeisti 18 straipsnio 2 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip: „9) įtariamas arba kaltinamas padaręs nusikalstamą veiką, nurodytą šios dalies 2–5 punktuose;“ 5. Pakeisti 18 straipsnio 2 dalies 13 punktą ir jį išdėstyti taip: „13) kuriam leidimo nešiotis ginklus, leidimo laikyti ginklus galiojimas buvo panaikintas ar nepratęstas šio straipsnio 2 dalyje, išskyrus šios dalies 9 punktą, ar Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 4 straipsnio 8 dalies 2 punkte nustatytu pagrindu, taip pat už kitus ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių apyvartos pažeidimus, ir nuo to laiko nėra praėję 3 metai.“	
2. Valstybės narės nustato stebėsenos sistemą, kurią jos gali naudoti nuolat arba periodiškai, siekiant užtikrinti, kad laikotarpiu, kuriam išduotas leidimas, būtų laikomasi nacionalinėje teisėje nustatytų leidimo išdavimo sąlygų ir, <i>inter alia</i>, būtų vertinama medicininė ir psichologinė informacija. Konkreti tvarka nustatoma vadovaujantis nacionaline teise. Kai bet kuri iš leidimų išdavimo sąlygų nebetenkinama, valstybės narės panaikina atitinkamą leidimą. Valstybės narės negali uždrausti jų teritorijoje gyvenantiems asmenims laikyti kitoje valstybėje narėje įsigyto šaunamojo ginklo, išskyrus atvejus, kai jų teritorijoje yra draudžiama įsigyti tokio paties tipo šaunamąjį ginklą. <...>	Įstatymas 17 straipsnis. Teisės įsigyti ir turėti ginklus ir šaudmenis apribojimai 1. Šio įstatymo 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose nurodytų ginklų, B ir C kategorijų ginklų, jų šaudmenų negali įsigyti ir turėti fizinis asmuo: <...> 3) nepateikęs sveikatos patikrinimo išvados, patvirtinančios, kad jis neserga ligomis ar neturi fizinių trūkumų, dėl kurių asmuo negali įsigyti ar turėti ginklo. Išvados išdavimo data jos pateikimo dieną turi būti ne vėlesnė negu 3 mėnesiai; <...> <i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. <u>XIV-973</u>, 2022-03-24, paskelbta TAR 2022-03-30, i. k. 2022-06310 <...> 37 straipsnis. Pavienių ginklų, jų priedėlių, šaudmenų, jų dalių įvežimas, išvežimas, vežimas, gabenimas tranzitu 1. Fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę įvežti į Lietuvos Respubliką, o remonto ir priežiūros tikslais, kai remonto ar priežiūros darbai yra numatyti pirkimo–pardavimo sutartyse arba garantiniuose įsipareigojimuose, laikinai išvežti iš jos teisėtai įgytus šio įstatymo 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose nurodytus ginklus, duslintuvus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis, taip pat įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, gabenti tranzitu per Lietuvos Respubliką teisėtai įgytus B, C kategorijų ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis, taip pat visų kategorijų kolekcinis pavienius ginklus, gavę policijos įstaigos leidimą įvežti (išvežti) pavienius ginklus. Be šio leidimo galima įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, gabenti tranzitu per	Visiškas

	Lietuvos Respubliką D kategorijos ginklus ir pneumatinio ginklo šaudmenis. Be leidimo įvežti (išvežti) pavienius ginklus taip pat galima išvežti šio įstatymo 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose nurodytus ginklus, duslintuvus, B, C, D kategorijų ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis, kurie su policijos įstaigos leidimu buvo laikinai (ne ilgiau kaip 24 mėnesiams) įvežti į Lietuvos Respubliką jų tinkamumui nustatyti, eksponuoti, taisyti, laikinai sandėliuoti, medžioklės ar sporto tikslais, arba laikinai (ne ilgiau kaip 24 mėnesiams) išvežti šio įstatymo 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose nurodytus ginklus, duslintuvus, B, C, D kategorijų ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis iš Lietuvos Respublikos jų tinkamumui nustatyti, eksponuoti, taisyti, laikinai sandėliuoti, medžioklės ar sporto tikslais tuo atveju, kai fizinis ar juridinis asmuo pagrindžia, kad šie ginklai, ginklų priedėliai, šaudmenys, jų dalys jiems teisėtai priklauso ir kad ginklai, ginklų priedėliai, šaudmenys, jų dalys šiam tikslui išvežami laikinai. <i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. <u>XIV-1740</u>, 2022-12-22, paskelbta TAR 2023-01-04, i. k. 2023-00152 2. Fiziniai asmenys pavienius ginklus, jų priedėlius, šaudmenis medžioklės, istorinio įvykio atkūrimo ar sporto tikslais gali vežti į Lietuvos Respubliką ar vežti iš jos turėdami Europos šaunamojo ginklo leidimą ir dokumento, patvirtinančio atvykimo tikslą, kopiją. Be to, fiziniai asmenys turi teisę vežti iš Europos Sąjungos valstybės narės į Lietuvos Respubliką šio įstatymo 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose nurodytus ginklus, duslintuvus, B ir C kategorijų pavienius ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis, taip pat visų kategorijų kolekcinis pavienius ginklus, turėdami policijos įstaigos išduotą išankstinį sutikimą dėl ginklų vežimo į Lietuvos Respubliką, ir vežti juos iš Lietuvos Respublikos į kitą Europos Sąjungos valstybę narę, turėdami tam policijos įstaigos išduotą leidimą vežti ginklus. Policijos įstaiga leidimą vežti ginklus išduoda po to, kai gauna tos kitos Europos Sąjungos valstybės narės išankstinį sutikimą dėl ginklų vežimo. Šių išankstinių sutikimų ar leidimų vežti ginklus nereikia, kai vežami D kategorijos ginklai ir pneumatinio ginklo šaudmenys. <i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. <u>XIV-1740</u>, 2022-12-22, paskelbta TAR 2023-01-04, i. k. 2023-00152 3. Pavieniai A kategorijos ginklai, jų šaudmenys (išskyrus šio įstatymo 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose nurodytus ginklus, duslintuvus) įvežami į Lietuvos Respubliką, išvežami iš jos, vežami, gabenami tranzitu per Lietuvos Respubliką gavus Krašto apsaugos ministerijos leidimą krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka. <i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i>	
--	---	--

	Nr. XIV-1071, 2022-05-10, paskelbta TAR 2022-05-16, i. k. 2022-10290 <...> 40 straipsnis. Leidimų nešiotis ir leidimų laikyti ginklus galiojimo panaikinimas 1. Leidimų nešiotis ir leidimų laikyti šio įstatymo 3 straipsnio 2, 6–10 punktuose nurodytus ginklus, B ir C kategorijų ginklus galiojimas panaikinamas: <i>Straipsnio dalies pakeitimai:</i> Nr. XIV-1740, 2022-12-22, paskelbta TAR 2023-01-04, i. k. 2023-00152 1) ginklą turinčio asmens prašymu; 2) mirus leidimą turėjusiam asmeniui; 3) likvidavus leidimą turėjusį juridinį asmenį, kitą organizaciją ar jų padalinį; 4) panaikinus licencijos ar rašytinio sutikimo verstinį šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla galiojimą; 5) atsiradus šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3, 4, 7, 9 punktuose ir (ar) 18 straipsnio 2 dalyje, išskyrus 18 straipsnio 2 dalies 9 punktą, numatytoms sąlygoms; <i>Straipsnio punkto pakeitimai:</i> Nr. XIV-283, 2021-04-29, paskelbta TAR 2021-05-04, i. k. 2021-09685 6) kai asmuo naudojasi ginklų pažeisdamas ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių apyvartą reglamentuojančius teisės aktus ir tas pažeidimas kelia grėsmę žmonių gyvybei ar sveikatai, nuosavybei, viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui; 7) kai fizinis asmuo dėl ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių apyvartą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo praranda savo ginklą; 8) kai leidimas nešiotis ginklus ar leidimas laikyti ginklus buvo įgytas pateikus sąmoningai klaidingus duomenis ar suklastotus dokumentus; 9) kai asmuo, turintis leidimą nešiotis ginklus ar leidimą laikyti ginklus, trukdo, neleidžia arba sudaro kliūtis kontroliuojančiosioms institucijoms atlikti patikrinimą; 10) kai policijos įstaiga turi duomenų, kad asmuo gali kelti ar kelia grėsmę kitų asmenų ar savo gyvybei ar sveikatai, nuosavybei, viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui. Tokiu atveju policijos įstaiga nurodo leidimo galiojimo panaikinimo motyvus; [Pastaba: 40 straipsnio 1 dalies 11 punktą yra keičiamas Įstatymo projektu] 12) jeigu nustatoma, kad asmuo neteisėtai įgyja, laiko ar nešioja didelės talpos (daugiau kaip 20 šovinių, jeigu dėtuve skirta trumpajam šaunamajam ginklui, arba daugiau kaip 10 šovinių, jeigu dėtuve skirta ilgajam šaunamajam ginklui) dėtuve;	
--	--	--

	13) kai policijos įstaiga gauna duomenų iš Valstybės saugumo departamento, kad asmuo gali kelti arba kelia grėsmę valstybės saugumui. [Pastaba: Įstatymo projektu 40 straipsnio 1 dalis yra papildoma 14 punktu] Įstatymo projektas 4 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 40 straipsnio 1 dalies 11 punktą ir jį išdėstyti taip: „11) Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo 4 straipsnio 8 dalies 2 punkte nustatytu pagrindu;“ 2. Papildyti 40 straipsnio 1 dalį 14 punktu: „14) kai fizinis asmuo, netenka nuolatinio Lietuvos Respublikos gyventojo statuso, kai šio statuso turėjimas yra būtinas norint šio įstatymo 13 straipsnio 2-5, 7 ir 14 dalyse nustatytais atvejais įsigyti, turėti ir laikyti atitinkamus ginklus ir šaudmenis.“ Įstatymas 45 straipsnis. Ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių apyvartos kontrolė 1. Ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių apyvartą Lietuvos Respublikoje kontroliuoja vidaus reikalų statutinės įstaigos ir Lietuvos Respublikos muitinė, vadovaudamosi Viešojo administravimo įstatymu. 2. Asmenys, šio straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų įgalioti kontroliuoti ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių apyvartą, turi teisę: 1) apžiūrėti ginklus, ginklų priedėlius, šaudmenis, jų dalis ir jų gamybos, taisymo, prekybos, laikymo ir sandėliavimo, saugojimo, realizavimo, perdirbimo ir naudojimo vietas; 2) reikalauti, kad asmenys pateiktų dokumentus ir kitą informaciją, reikalingą kontrolei atlikti; 3) nustatę pažeidimų, duoti privalomus nurodymus asmenims šiuos pažeidimus pašalinti; 4) įeiti į nuosavybės, nuomos teise ar kitu teisėtu pagrindu valdomas ir (ar) priklausančias patalpas.	
--	---	--